

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 19Co/150/2017
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8214208635
Dátum vydania rozhodnutia: 15. 02. 2018
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Zlata Simková
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2018:8214208635.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Zlata Simkovej a členov senátu JUDr. Gabriely Világiovej a JUDr. Karola Krochtu v spore žalobkyne: Q. X., nar. XX.XX.XXXX, bytom Z. XXX/XXX, Z., zast. advokátom JUDr. Igor Šafranko, ul. Sov. Hrdinov 163/66, Svidník, proti žalovanému: POHOTOVOSTĚ, s.r.o., Pribinova 25, 811 09 Bratislava, IČO: 35 807 598, o určenie neprijateľnosti zmluvných podmienok a vydanie bezdôvodného obohatenia s príslušenstvom, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Bardejov č.k. 6C/296/2014-111 zo dňa 19.10.2016 takto

rozhodol:

Potvrdzuje rozsudok vo výroku o určení neprijateľnosti zmluvnej podmienky v časti poplatku zodpovedajúce 2/3 nákladov.

Zrušuje rozsudok vo výroku o povinnosti žalovaného zaplatiť žalobkyni 586 eur s prísl. a súvisiacom výroku o trovách konania a v rozsahu zrušenia vracia vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobkyni sumu 586 eur s úrokom z omeškania vo výške 8 % ročne od 10.10.2015 do zaplatenia, všetko v lehote 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku. Určil, že zmluvná podmienka v zmluve o úvere uzavretej medzi stranami sporu dňa 24.03.2010, č. zmluvy: XXXXXXXXXX, uvedená vo Všeobecných podmienkach poskytnutia úveru v bode 12, a to v časti poplatku, ktorej zodpovedajú 2/3 zahŕňajúce náklady na vypracovanie a uzatvorenie zmluvy spolu so všetkou administratívou s tým spojenou, je neprijateľná. Žalobkyni priznal náhradu trov konania v plnom rozsahu.

2. Rozhodol tak o žalobe, ktorou sa žalobkyňa po jej zmene domáhala vydania bezdôvodného obohatenia vo výške 586 eur s úrokom a určenia neprijateľnosti zmluvnej podmienky uvedenej vo Všeobecných podmienkach poskytnutia úveru v bode 12. Žalovaný navrhol žalobu zamietnuť.

3. Súd prvej inštancie po vykonanom dokazovaní a citujúc ust. § 261 ods. 3 písm. d), § 497, § 499 a § 502 Obchodného zákonníka, § 3 ods. 3, 5 zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa, § 1 ods. 1, § 2, § 3 ods. 1, 2 a 5, § 4 ods. 1 až 4 zákona č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch, § 3 ods. 1, § 37 ods. 1, § 39, § 40 ods. 1, § 41, § 52, § 53 ods. 1 až 6, § 53 § 54 ods. 1,2, § 121 ods. 3, § 451, § 457, § 517 ods. 1, 2, § 563, § 565 Občianskeho zákonníka, § 3 nariadenia vlády č. 87/1995 Z.z., § 5b zákona 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa a aplikujúc Smernicu Rady č. 93/13/EHS z 05.04.1993 s poukazom na § 298 CSP a § 80 písm. c) OSP (účinného v čase podania žaloby) mal preukázané, že medzi žalobkyňou a žalovaným bol založený záväzkový vzťah, a to zmluvou o úvere č. XXXXXXXXXX zo dňa 24.03.2010, na základe ktorej veriteľ poskytol dlžníkovi sumu 500,- eur, pričom dlžník sa veriteľovi zaviazal zaplatiť mu okrem poskytnutej sumy aj poplatok vo výške 484,- eur, teda všetko vo výške 984,-

eur v 12. mesačných splátkach po 82,- Eur, počnúc dňom 26.04.2010. Zmluva obsahovala na jednom liste papiera dve strany, na prvej boli uvedené údaje o veriteľovi, číslo zmluvy a číslo žiadosti o zmluvu, údaje o dlžníkovi (vyplnené boli meno, priezvisko, trvalé bydlisko, rodné číslo, číslo OP, kolónka o trvalom pobyte), poskytnutý úver, výška poplatku, počet splátok, výška mesačných splátok, deň začiatku splatnosti a kolónka o tom, že finančné prostriedky sú použité na účel - zamestnanie. Ďalej zmluva obsahuje dátum uzavretia, čas, meno a podpis mandátára, podpis dlžníka, dátum prevzatia finančnej hotovosti 24.03.2010 a potvrdenie o prevzatí finančnej hotovosti s podpisom dlžníka. Na druhej strane zmluvy sa nachádzajú Všeobecné podmienky poskytnutia úveru (ďalej VPPÚ). Zmluva je uzavretá podľa § 497 Obch. zák. a nasl. Podľa článku 12 VPPÚ dlžník uznáva dlžnú sumu vrátane poplatku v celej výške na základe tejto zmluvy ako svoj dlh voči veriteľovi čo do dôvodu aj výšky tak, ako je uvedené v tejto zmluve a zaväzuje sa ju uhradiť v mesačných splátkach tak, ako je uvedené na prvej strane zmluvy. Tretina poplatku predstavuje dohodnutý úrok a zvyšné dve tretiny zahŕňajú náklady na vypracovanie a uzatvorenie zmluvy o úvere spolu so všetkou administratívou s tým spojenou. V článku 17 VPPÚ je dojednanie podľa § 262 ods. 1 Obch. zák. Zmluva sa uzatvára podľa § 262 ods. 2 Obch. zák. ako zmluva nepomenovaná. Z listiny označenej ako prehľad úhrad (na čl. 44, 62 spisu) vyplýva, že žalobkyňa na účet žalovaného uhradila spolu sumu 1.064,- eur v období od 20.4.2010 do 02.05.2011.

4. Prvoinštančný súd vyhodnotil uzavretú Zmluvu s poukazom na povahu účastníkov zmluvy a spôsobu uzavretia zmluvy, keď žalovaný ako veriteľ je podnikateľský subjekt, ktorý na formulári a v pevne stanovených obchodných podmienkach určil obsah zmluvy, pričom druhá zmluvná strana - dlžník - zákazník (žalobkyňa) nemal možnosť obsah zmluvy ovplyvniť, ako spotrebiteľskú, na ktorú sa vzťahujú aj napriek zákonnej úprave úverovej zmluvy v Obchodnom zákonníku, všeobecné ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách uvedené v Občianskom zákonníku v §§ 52-54 Občianskeho zákonníka. Pritom nespochybnil aplikáciu Obchodného zákonníka (ustanovenia § 497 a nasledujúce upravujúce úverovú zmluvu) na vznik Zmluvy, avšak pre celkové posúdenie právneho vzťahu majú prednosť osobitné ustanovenia právneho poriadku, ktoré sú súčasťou špeciálnej právnej úpravy v oblasti spotrebiteľského práva vrátane ustanovení § 52 až § 54 OZ. Preto použil ustanovenia Občianskeho zákonníka na právne posúdenie právneho vzťahu medzi žalobcom a žalovaným, ale aj na z toho vyplývajúce účinky omeškania či premlčania nároku. Pričom ako vyplýva z cit. ust. OZ zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchyliť od tohto zákona (myslí sa Občianskeho zákonníka) v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa najmä nemôže vopred vzdať svojich práv, ktoré mu tento zákon priznáva, alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie. V pochybnostiach o obsahu spotrebiteľských zmlúv platí výklad, ktorý je pre spotrebiteľa priaznivejší. Zmluvy nesmú obsahovať dohody, ktoré by stavali spotrebiteľa do nevýhodnejšieho postavenia ako mu zákon priznáva, a to s poukazom na ust. § 54 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka. Takýto výklad je podľa názoru súdu plne eurokonformný (t. j. výklad v súlade s komunitárnym právom). Aj preto je názoru, že je potrebné považovať záväzkovo právny vzťah vzniknutý medzi účastníkmi za občianskoprávny vzťah, nie vzťah obchodnoprávny. Taktiež ustanovenia Obchodného zákonníka, v rámci ktorých je zmluva o úvere považovaná za tzv. „absolútny obchod“, však v čase vzniku daného záväzkového vzťahu neobsahovali špeciálne ustanovenia týkajúce sa ochrany spotrebiteľa (OZ, zák. č. 129/2010 Z.z.), ktoré aj vo vzťahu k Obchodnému zákonníku pôsobia ako lex specialis. Taktiež vzhľadom k tomu, že žalovaným bol poskytnutý spotrebiteľský úver, vzťahuje sa na predmetnú zmluvu o úvere aj osobitná právna úprava, a to zákon o spotrebiteľských úveroch č. 129/2010 Z.z. Súd v tomto názore (ohľadne spotrebiteľskej zmluvy) podporuje aj ust. § 3 ods. 3 zák. č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa, predtým zák. č. 634/1992 Zb., v oboch prípadoch s odkazom na použitie ustanovení Občianskeho zákonníka. Preto prvostupňový súd neakceptoval ani dohodu o voľbe práva uvedenú v čl. 17 ZP.

5. V ďalšom uviedol, že žalovaný pri uzatváraní úverovej zmluvy vystupoval ako dodávateľ a žalobkyňa vystupovala ako spotrebiteľ, pretože pri uzatváraní zmluvy nekonala v rámci predmetu svojej obchodnej alebo podnikateľskej činnosti /§ 52 Občianskeho zákonníka/. Vzťahy medzi účastníkmi na základe zmlúv vznikli v dobe, kedy Slovenská republika už transformovala do právneho poriadku Smernice EÚ v oblasti ochrany spotrebiteľa. Východiskom spotrebiteľskej ochrany je postulát, podľa ktorého sa spotrebiteľ ocitá vo fakticky nerovnom postavení s profesionálnym dodávateľom, a to s ohľadom na okolnosti, za ktorých dochádza ku kontraktácii, s ohľadom na väčšiu profesionálnu skúsenosť predávajúceho, lepšiu znalosť práva a ľahšiu dostupnosť právnych služieb a konečne so zreteľom na možnosti stanovovať zmluvné podmienky jednostranne cestou formulárových zmlúv. Pre takéto vzťahy je charakteristické, že podnet ku zmluvnému jednaniu prichádza spravidla od dodávateľov, pričom spotrebiteľ nie je na všetky zmluvné dojednania pripravený a skúsený. Spoločným

znakom tejto novej úpravy je teda snaha cestou práva vyrovnať túto faktickú nerovnosť, a to formou aj prípadného obmedzenia autonómie vôle. Základným princípom spotrebiteľských zmlúv je, že nesmú obsahovať neprijateľnú podmienku, teda také zmluvné dojednanie, ktoré spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa, a to pod sankciou absolútnej neplatnosti takejto podmienky. Z hľadiska posúdenia nekalých podmienok v spotrebiteľských zmluvách Smernica Rady 93/13 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách si stanovila práve za cieľ vyvážiť faktickú nerovnováhu medzi dodávateľom a spotrebiteľom pozitívnym zásahom štátu.

6. Poukázal na to, že spotrebiteľská zmluva nie je samostatným typom zmluvy (aj keď je v Občianskom zákonníku pomenovaná), ale možno ju označiť ako druh zmluvy, pre ktorú najmä Občiansky zákonník, ale aj iné právne predpisy ustanovujú osobitné podmienky a určujú, aké náležitosti zmluva musí obsahovať a naopak, ktoré v nej nesmú byť (neprijateľné podmienky) na ochranu tzv. slabšej zmluvnej strany.

7. Z ustálenej judikatúry Európskeho súdneho dvora vyplýva, že ochrana zavedená smernicou je založená na myšlienke, že spotrebiteľ je v slabšej pozícii, a to vedie k tomu, že súhlasí s podmienkami pripravenými vopred druhou zmluvnou stranou bez toho, aby mohol ovplyvniť obsah týchto podmienok. Občiansky zákonník v § 52 v znení od 01.04.2004 vymedzoval zmluvné typy spotrebiteľských zmlúv len deklaratórne (išlo o užší výpočet ako je úprava v práve EÚ). Aktuálna úprava v Občianskom zákonníku je už súladná s právom EÚ - spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom (§ 52 ods. 1 OZ). Podľa čl. 6 ods. 1 Smernice 93/13/EHS o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách, členské štáty EÚ zabezpečia, aby nekalé podmienky použité v zmluvách uzatvorených so spotrebiteľom zo strany predajcu alebo dodávateľa podľa ich vnútroštátneho práva, neboli záväzné pre spotrebiteľa a aby zmluva bola podľa týchto podmienok naďalej záväzná pre strany, ak je jej ďalšia existencia možná bez nekalých podmienok.

8. Tak súd prvej inštancie dospel k záveru, že uzavretá zmluva o úvere je zmluva spotrebiteľská a zároveň zmluva o spotrebiteľskom úvere uzavretá v zmysle zák. č. 258/2001 Z.z. Avšak v tomto prípade poukázal na nedostatky zmluvy o úvere a to najmä, že v zmluve absentuje uvedenie údajov vyžadovaných zákonom o spotrebiteľských úveroch a to : podľa § 4 ods. 2 písm. g) - konečnú splatnosť spotrebiteľského úveru, podľa písm. h) cit. ust. ročnú úrokovú sadzbu, podľa písm. i) cit. ust. - výšku, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov, podľa písm. j) cit. ust. - RPMN, podľa písm. k) cit. ust. - priemernú hodnotu RPMN. Dôsledkom neuvedenia podstatných náležitostí zmluvy o spotrebiteľskom úvere v zmysle § 4 ods. 3 cit. zák. Z.z. je, že sa úver považuje za bezúročný a bez poplatkov. Navyiac vyslovil pochybnosti čo do samotného vzniku zmluvného vzťahu na základe zmluvy o úvere a to pre chýbajúce náležitosti zmluvy v zmysle § 497 Obch. zák., a to najmä čo do záväzku dlžníka zaplatiť úroky, čo by znamenalo jej neplatnosť v zmysle § 39 OZ. Avšak uvedené už sankcionuje aj samotný zákon o spotrebiteľských úveroch a to bezpoplatkovosť a bezúročnosť úveru.

9. Prvoinštančný súd k zmluvným podmienkam zakotveným v článku 12 VPPÚ v časti poplatku za úver (v tomto prípade určeného na sumu 484,- eur) : zvyšné dve tretiny zahŕňajú náklady na vypracovanie a uzatvorenie zmluvy o úvere spolu so všetkou administratívou s tým spojenou dodal, že táto podmienka nemôže byť platne dojednanou a to už len tým, že je nejasná a neurčitá. Nevyplyva z nej za čo má spotrebiteľ zaplatiť takýto poplatok, za aké administratívne úkony by ho mal platiť. Navyiac jeho výška je závislá na výške úveru (výškou úveru sa navyšujú administratívne náklady ???). Uvedené je zakotvené v zmluvných podmienkach, ktoré sú vopred predtlačené, naformulované veriteľom, ktoré určite spotrebiteľ žiadnym spôsobom individuálne nedojednávával ani nemohol ovplyvniť ich obsah. Sú tiež písané drobnejším písmom ako zmluva. Otázkou drobného písma v Zmluvách, či Úverových podmienkach (zmluvných dojednaniach), sa rovnako už zaoberali aj sudy a opakovane vyslovili, že sa jedná o neprijateľnú zmluvnú podmienku. Skutočnosť, že písmo je nečitateľné, pričom obsahuje kľúčové dojednania zakotvujúce povinnosti a sankcie, považoval súd za neprijateľnú zmluvnú podmienku (náleží Ústavného súdu ČR I. ÚS 342/09 zo dňa 15.06.2009). Uvedené spôsobuje hrubú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa. Preto uvedené dojednanie je neprijateľnou zmluvnou podmienkou v zmysle § 53 ods. 1 OZ. Súd zároveň poukázal na znenie § 53a OZ a povinnosť veriteľa - žalovaného zdržania sa užívania súdom vyhlásenej neprijateľnej zmluvnej podmienky (rozsudok Okresného súdu Prešov, sp. zn. 11C/42/2012 z 13.09.2013, ktorý bol potvrdený rozsudkom Krajského súdu v Prešove, sp. zn. 5Co/219/2013 z 21.08.2014), pričom uvedené sa vzťahuje aj na tento zmluvný vzťah, keďže znenia týchto dojednaní sú totožné (líšia sa len vo výške poplatku).

V zmysle cit. ust. CSP súd uviedol neprijateľnú zmluvnú podmienku aj vo výroku rozhodnutia a teda v tejto časti žalobe žalobcu vyhovel. Aj s ohľadom na uvedené je žalobkyňa povinná plniť len to, čo jej bolo reálne zo strany žalovaného poskytnuté.

10. Konštatoval, že žalobkyňa si plnila svoje povinnosti z úverovej zmluvy a to splácať splátky úveru do výšky 1.086,- eur (podľa potvrdenia žalovaného). Žalovaný tieto plnenia prijímal, bez toho, aby sa správal ako dodávateľ, ktorý sa správa vo vzťahu korektne a v súlade s dobrými mravmi a nedbal na ochranu spotrebiteľa. Žalobkyňa ako bežný spotrebiteľ nemusela mať (a ani nemala, keď plnila dlh) pochybnosti o zmluve a jej neprijateľných dojednaniach a mohla sa reálne spoľahnúť na veriteľa, že zmluva je platné uzavretá a je nutné plniť z nej vyplývajúce povinnosti. V zmysle cit. ust. § 4 ods. 3 zák. č. 258/2001 Z.z. však žalobkyňa mala plniť len to, čo jej bolo reálne poskytnuté zo strany veriteľa, teda sumu 500,- eur. Plnenie navyše (suma 586,- eur) teda predstavuje na strane žalovaného bezdôvodné obohatenie a teda majetkový prospech získaný plnením bez právneho dôvodu v zmysle § 451 ods. 2 OZ (aj pre neprijateľnosť dojednania o poplatku; platí obdobne tento záver). S ohľadom na vyššie uvedené prvoinštančný súd žalobe v tejto časti vyhovel a zaviazal žalovaného na vydanie bezdôvodného obohatenia v zmysle cit. ust. Občianskeho zákonníka a Zákona na ochranu spotrebiteľa v sume 586 eur (1.086 eur - 500 eur) vrátane úrokov z omeškania v zákonnej výške počnúc dňom po doručení žaloby žalovanému, teda od 10.10.2015 do zaplatenia, keďže žalovaný je naďalej v omeškaním so zaplatením (§ 517 ods. 1,2 OZ v spojení s § 563 OZ).

11. K námietke žalovaného uplatnenej vo vzťahu k účelu uzatvorenia zmluvy, a to na výkon povolania, z ktorého dôvodu sa zmluva nemá spravovať ust. zákona 258/2001 Z.z. a dlžník nemá status spotrebiteľa, prvoinštančný súd poukázal na to, že je mu známe z jeho činností, že uvedené konanie veriteľa - žalovaného (zaškrtnutie účelu úveru na povolanie) bolo bežnou praxou za účelom práve vyhnúť sa zákonnej úprave spotrebiteľských úverov v zmysle citovaného zákona a tým aj náležitosti, ktoré vyžadovalo ust. § 4 citovaného zákona. Ani v prípade, ak by sa nejednalo o úver spotrebiteľský (čo nie je pravdou), žalobkyňa nestratí status spotrebiteľa a to už s poukazom na cit. ust. OZ či Zákona na ochranu spotrebiteľa. K uplatneniu dobrých mravov dodal, že žalovaný ako dodávateľ nerešpektoval zákony na ochranu spotrebiteľa, Zákon o spotrebiteľských úveroch či samotný Občiansky zákonník, nedbal na zvýšenú ochranu spotrebiteľa a napriek zákonnej úprave spotrebiteľských zmlúv nedodržal zákonom stanovené náležitosti zmluvy o úvere, čím jednoznačne konal v rozpore s uvedeným a uvedené konanie nemožno nazvať inak ako konaním úmyselným a bezdôvodné obohatenie ako úmyselné. Keďže žalobca vystupuje ako dodávateľ - poskytovateľ spotrebiteľských úverov nebankovým spôsobom v rámci svojho predmetu činnosti sa predpokladá jeho znalosť právnych predpisov upravujúcich poskytovanie úverov spotrebiteľovi a náležitostí právnych úkonov a že mal konať s odbornou starostlivosťou a dodržať náležitosti právneho úkonu. Jedná sa o tzv. prezumcia znalosti práva. Taktiež je nepochybné, že dodávateľ je tým silnejším účastníkom zmluvného vzťahu. Taktiež preto nemal prvoinštančný súd pochybnosti, kto sa v tomto zmluvnom vzťahu správal nie v súlade s dobrými mravmi tak, ako je aj vyššie konštatované.

12. Prvoinštančný súd preto žalobe v celom rozsahu vyhovel a z vyššie uvedených dôvodov neakceptoval námietky žalovaného a neprihliadal na jeho argumentáciu udávanú v jeho písomnom podaní. Poukaz na rozhodnutia slovenských súdov, ktoré udával vo svojom podaní žalovaný súd neakceptoval, keďže sa týkali exekučnej veci a v ostatných prípadoch sa jedná o staršie rozhodnutia a ich závery boli modifikované novšou judikatúrou súdov.

13. Výrok o trovách konania odôvodnil ust. § 255 ods. 1 v spojení s § 262 CSP.

14. Proti uvedenému rozsudku súdu prvej inštancie v zákonom stanovenej lehote podal odvolanie žalovaný. V odvolaní ako odvolací dôvod uviedol, že v konaní došlo k vade uvedenej v § 365 ods. 1 písm. b), f) a h) C.s.p. tým, že rozsudok je nedostatočne odôvodnený (súd sa nevyssporiadal s argumentáciou žalovaného a iba nekriticky prevzal argumentáciu žalobkyne), čím odňal žalovanému možnosť konať pred súdom prvej inštancie, rovnako súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a jeho rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia vecí. Vo vzťahu k posúdeniu zmluvy o úvere uviedol, že nie je rozsudok dostatočne odôvodnený a poukazujúc aj na judikatúru ESLP, že je treba za porušenie práva na spravodlivé súdne konania považovať aj nedostatok riadneho a vyčerpávajúceho odôvodnenia rozhodnutia. Obchodný zákonník explicitne uvádza, že zmluvy o úvere (§ 497) sa spravujú jeho ustanoveniami a to bez ohľadu na povahu účastníkov. Navyše zmluva bola uzatvorená v čase, keď sa podľa Obchod. zákonníka považovala za

absolútny obchod, preto aplikácia Občianskeho zákonníka je vylúčená. K napádanému poplatku za poskytnutie peňažných prostriedkov v časti na náklady za vypracovanie a uzatvorenie zmluvy spojené s administratívou uviedol, že u nebankových subjektov nemožno obvyklú výšku úrokov odvodzovať od výšky úroku požadovaného bankami. Vzhľadom na výrazne vyššie podnikateľské riziko sú úroky vyššie, preto je nutné zistiť, aká výška úrokov bola požadovaná obdobnými podnikateľskými subjektmi pri krátkodobých pôžičkách a úveroch. Ak žalobkyňa namieta túto výšku, znáša v tomto smere dôkazné bremeno. Prítom právo poplatok za spracovanie zmluvy pripúšťa a uvádza. Poplatok nie je neprimerane vysoký vzhľadom na to, že žalovaný je nebankový subjekt. V ďalšom poukázal na to, že zmluvu č. XXXXXXXXX súd posúdil ako spotrebiteľskú bez toho, aby uviedol dôvod, a to napriek tomu, že dlžníčka uviedla, že ide o úver na účelom zamestnania.

15. Poukázal aj na rozhodnutie Slovenskej obchodnej inšpekcie sp. zn. P/0355/01/2012 proti žalovanému, kedy bolo zastavené konanie z dôvodu nepreukázania spotrebiteľského charakteru zmluvy, ktorej všeobecné podmienky boli predmetom kontroly. Rovnako posudzoval zmluvu aj Krajský súd v Žiline vo svojom rozhodnutí sp. zn. 6CoE/112/2011, tiež sp. zn. 7Co/208/2013 zo dňa 28.08.2013. S obdobným prípadom sa vysporiadal aj Krajský súd v Banskej Bystrici pri rozhodovaní o rozsudku Okresného súdu Žiar nad Hronom sp. zn. 10C/122/2013, keď zrušil rozsudok rozhodnutím sp. zn. 14Co/1553/2014.

16. Odvolateľ tvrdil, že v čase uzatvorenia zmluvy o úvere nestanovil maximálne možnú prípustnú výšku odplaty žiaden zákon. Ak teda bola spotrebiteľovi poskytnutá pôžička alebo úver na základe zmluvy uzavretej do 31.05.2014, musí sa riadiť podľa predpisov účinných do uvedeného dňa a obmedzenie výšky odplaty sa tu nebude aplikovať. Regulácia odplaty sa riadi § 53 ods. 6 OZ, v zmysle ktorého nesmie odplata podstatne prevyšovať odplatu obvykle požadovanú na finančnom trhu za spotrebiteľské úvery v obdobných prípadoch. Poukázal na záver rozhodovacej praxe, podľa ktorého u nebankových subjektov s ohľadom na výrazne vyššie podnikateľské riziko sú úroky požadované týmito nebankovými veriteľmi vyššie ako obvykle bankové úroky. Pre zistenie obvyklého úroku je nutné zistiť, aká výška úrokov bola požadovaná obdobnými podnikateľskými subjektmi v prípade zmluvy o krátkodobej pôžičke a úvere v určitom období (rozhodnutie Vrchného súdu v Prahe sp. zn. 12 Cmo/95/2005 publikované v Občianskom zákonníku I. § 1 až 359. Komentář. Druhé vydání. Praha: C.H.Beck, 2009). Ak žalobkyňa namieta výšku odplaty za poskytnutie a vrátenie peňažných prostriedkov, musí znášať v tomto smere dôkazné bremeno a preukázať, že išlo o odplatu výrazne vybočujúcu z trhového priemeru odplát poskytovaných inými subjektmi z vlastných zdrojov.

17. K naliehavému právnomu záujmu uviedol, že žalobkyňa na určení bezúročnosti a bezpoplatnosti zmluvy nemala naliehavý právny záujem. Poukázal na znenie ust. § 137 písm. c) C.s.p. V tejto súvislosti poukázal aj na rozhodnutie Okresného súdu Bratislava II, sp. zn. 52C/135/2014 zo dňa 25.05.2016, ktorým bol zamietnutý návrh na určenie, že zmluva je bezúročná a bez poplatkov. Navrhol preto rozsudok v napadnutých výrokoch zrušiť a vrátiť vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

18. K odvolaniu žalovaného sa vyjadrila žalobkyňa tak, že odvolanie považuje za nedôvodné tvrdiac, že napadnuté rozhodnutie je riadne odôvodnené a súd sa zaoberal všetkými rozhodnými skutočnosťami. Tiež správne bolo posúdenie veci podľa ust. § 52 a nasl. OZ. V tejto súvislosti poukázala na rozsudky NS SR sp. zn. 3 MCdo/12/2014, Krajského súdu v Prešove sp. zn. 6Co/84/2011, Najvyššieho súdu SR sp. zn. 8Sžo/45/2014, Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 14Co/321/2012, ako aj na rozhodnutie Ústredného inšpektorátu Slovenskej obchodnej inšpekcie sp. zn. SK/0755/99/2012 a SK/0756/99/2012 z 27.05.2013. Rovnako uviedla, že ani tvrdenie žalovaného o nepreukázaní naliehavého právneho záujmu nie je dôvodné, nakoľko s určovacím výrokom ohľadom neprijateľnej zmluvnej podmienky počíta § 53a OZ a § 3 ods. 3 a 5 zákona 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa, preto naliehavý právny záujem daný zákonom sa nepreukazuje. Uplatnil si trovy odvolacieho konania, ktoré vyčíslila sumou 107,47 eur.

19. V replike žalobkyne sa vyjadril žalovaný tak, že opätovne vyslovil svoj názor ohľadom posúdení zmluvy o úvere na účel zamestnania. Opätovne zotrval na tom, že predmetný právny vzťah je treba posudzovať podľa Obchodného zákonníka a obšírnejšie sa venoval pôvodným odvolacím námietkam. Namietal aj to, že rozhodnutie súdu vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci ohľadom premlčania nároku v zmysle § 107 ods. 2 OZ tvrdiac, že k úhrade poslednej splátky z predmetnej zmluvy o úvere dňa 02.05.2011, preto nárok žalobkyne sa stal premlčaným v objektívnej premlčacej lehote dňa 02.05.2014. Žaloba bola daná na súd až 17.12.2014. Žalobkyňa nepreukázala možnosť uplatnenia 10 - ročnej premlčacej lehoty. V tejto súvislosti poukázal na rozhodnutia Krajských súdov v Banskej Bystrici sp. zn. 13Co/567/2015, sp. zn. 13Co/557/2015, sp. zn. 13Co/99/2015 a sp. zn. 12Co/517/2015 a ďalšie. Navrhol preto napadnutý rozsudok zrušiť a vec vrátiť na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Zároveň si uplatnil všetky trovy konania.

20. Krajský súd v Prešove ako súd odvolací (§ 34 C.s.p.) po zistení, že odvolanie bolo podané v zákonom stanovenej lehote (§ 362 ods.1 C.s.p.) oprávnenou osobou (§ 359 C.s.p.) proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné (§ 355 C.s.p.) preskúmal rozhodnutie spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo v zmysle zásad vyplývajúcich z ust. § 379 a nasl. C.s.p., bez nariadenia pojednávania (§ 385 C.s.p. a contrario) s tým, že miesto a čas vyhlásenia rozsudku oznámil na úradnej tabuli a webovej stránke Krajského súdu v Prešove dňa 29.01.2018 a zistil, že odvolanie žalovaného je dôvodné iba čiastočne.

21. Odvolací súd s poukazom na ust. § 387 ods. 2 CSP uvádza, že v celom rozsahu sa stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia na ktoré poukazuje, preto sa obmedzuje len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia. Na doplnenie a zdôraznenie správnosti, ako aj k odvolacím dôvodom uvádza, že napadnutý rozsudok spĺňa zákonné predpoklady riadneho odôvodnenia rozhodnutia v zmysle § 220 ods. 2 C.s.p. Odvolacia námietka žalovaného, že napadnutý ; rozsudok nie je riadne odôvodnený, čo je možné považovať za odňatie možnosti strane sporu konať pred súdom, je preto nedôvodná. Rovnako nedôvodnou je aj tvrdenie odvolateľa, že Zmluva o úvere č. XXXXXXXXXX . uzavretá medzi stranami sporu nie je zmluvou spotrebiteľskou. Ani tvrdená skutočnosť, že v uvedenej zmluve o úvere zo dňa 24.03.2010 bolo zaškrtnuté, že poskytnuté finančné prostriedky budú použité na výkon povolania nevyvracajú spotrebiteľský charakter tejto zmluvy, lebo opak by musel preukázať žalovaný vzhľadom na to, že tak, ako správne uvádza súd prvej inštancie, z činnosti súdov je známe, že pri uzatváraní zmlúv žalovaný, resp. ním poverené osoby diktujú, čo je treba zaškrtnúť a iba z toho dôvodu by nebolo možné považovať žalobkyňu nie za spotrebiteľku. Opak mohol preukázať žalovaný, čo neurobil. Pritom nespotebiteľom je len tá osoba, ktorá do postavenia odberateľa tovaru alebo služieb vstupuje konaním v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. Poskytnutie úveru na výkon povolania či podnikania predpokladá, že takúto činnosť žiadateľ o úver v skutočnosti aj vykonáva (pozri rozsudok NS SR z 19.08.2015, sp. zn. 8Sžo/45/2014). V prejednávanej veci ide aj podľa názoru odvolacieho súdu o spotrebiteľský úver, poskytnutí žalobkyni ako spotrebiteľke. Pritom dôkazné bremeno na preukázanie toho, že úver bol poskytnutý na výkon zamestnania, povolania alebo podnikania dlžníka zaťažuje toho, kto to tvrdí (viď rozsudok NS SR z 19.08.2015, sp. zn. 8Sžo/45/2014). V prejednávanej veci žalovaný túto dôkaznú povinnosť neunesol.

22. Nie je dôvodná ani ďalšia odvolacia námietka, a to že právny vzťah medzi stranami sporu by mal byť právne posúdený podľa Obchodného zákonníka. V tejto súvislosti odvolací súd uvádza, že už v minulosti aplikoval na účely posúdenia úverových vzťahov právnu úpravu obsiahnutú v Občianskom zákonníku. Niektoré rozsudky boli podrobené aj kontrole ústavnosti, ako napr. rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. z n. 6Co/81/2012, ktorý obstál i v ústavnej rovine, lebo ústavná sťažnosť proti tomuto rozsudku bola odmietnutá uznesením Ústavného súdu SR č. k. I. ÚS 403/2013-10. Odvolací súd tak nemá dôvod od týchto záverov sa odchýliť. Je v súlade s princípmi ochrany spotrebiteľa, že v prípade duplicitnej právnej úpravy rovnakých inštitútov súkromného práva je dôvodné aplikovať právnu úpravu o občianskych právach a nie podnikateľské právo (porovnaj aj rozsudok NS SR vo veci 5MCdo/20/09). Neznamená to popretie úveru ako absolútneho obchodu, len dáva do pozornosti to, že prednosť majú osobitné ustanovenia právneho poriadku, ktoré sú súčasťou špeciálnej právnej úpravy v oblasti spotrebiteľského práva, vrátane ustanovení § 52 až § 54 OZ.

23. Rovnako nie je možné prijať tvrdenie, že v úverovej zmluve bolo možné stanoviť akúkoľvek výšku odplatu, keďže táto nebola zákonom regulovaná. Slovenský právny poriadok explicitne vymedzuje neprijateľné podmienky v § 53 ods. 4 OZ, pričom súd môže postupovať aj podľa generálnej klauzuly obsiahnutej v § 53 ods. 1 OZ, t.j. nad rámec zoznamu podmienok uvedených v prílohe smernice 93/13 alebo v OZ (viď aj uznesenia Krajského súdu v Trenčíne zo 06.08.2012, sp. zn. 2 CoE/203/2012 a zo 21.03.2013, sp. zn. 23CoE/465/2012). Navyše odplata tiež nesmie byť ani v rozpore s dobrými mravmi.

24. V súvislosti s poplatkami odvolací súd dáva do pozornosti názor, podľa ktorého ak do celkovej výšky spotrebiteľského úveru bol zahrnutý aj poplatok za poskytnutie pôžičky, ktorý mohol podstatne narušiť ekonomické správanie spotrebiteľa vo vzťahu k poskytovanej službe - poskytnutému úveru, takéto konanie zákonodarca považuje za nekalú obchodnú praktiku a súčasne ju zakazuje, čo plynie z rozsudku NS SR z 27.11.2013, sp. zn. 6Sžo/21/2013. Tiež je možné poukázať aj na rozsudok Krajského súdu v Bratislave z 22.05.2014, sp. zn. 9Co/350/2012, podľa ktorého poplatky za služby spojené s administratívnou agendou predstavujú plnenia, ktoré nie sú v záujme spotrebiteľa, a konanie banky, ktoré spočíva v účtovaní takýchto poplatkov, možno vo vzťahu k spotrebiteľovi hodnotiť ako poškodzujúce. Opodstatnený je preto záver o neprijateľnosti zmluvných ustanovení, ktoré oprávňujú banku vyberať tieto poplatky. Pre spotrebiteľa je vždy neprijateľné spoplatňovanie akýchkoľvek úkonov a služieb dodávateľa, za ktoré nie sú spotrebiteľovi poskytované nejaké protiplnenia.

25. Je však možné súhlasiť s tvrdením odvolateľa, že úroky požadované nebankovými veriteľmi môžu byť vyššie ako úroky poskytované bankovým sektorom. No ak „poplatok“ v prejednávanej príhode predstavoval v rozsahu 1/3 úrok a v rozsahu 2/3 náklady na vypracovanie a uzatvorenie zmluvy o úvere spolu s administratívnou s tým spojenou, správne uvedené súd prvej inštancie vyhodnotil ako neprijateľnú zmluvnú podmienku spôsobujúcu značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa a to čo do nákladov vo výške 2/3. Absentuje tiež aj požiadavka jeho určitosti, za čo je tento poplatok od spotrebiteľa žiadaný. Ani poukaz na rozhodnutia Krajských súdov v Žiline a Banskej Bystrici v tomto smere nemohli na veci nič zmeniť, nakoľko nie sú pre danú vec záväzné.

26. K námietke žalovaného o nepreukázaní naliehavého právneho záujmu odvolací súd uvádza, že tento vyplýva zo zákona (č. 250/2007 Z.z.).

27. Keďže v odvolaní sa namieta nesprávne právne posúdenie veci, odvolací súd uvádza, že právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávne právne posúdenie je chybnou aplikáciou práva na zistený stav, dochádza k nej vtedy, ak súd nepoužil správny, t.j. náležitý právny predpis alebo, ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo, ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery. O nesprávne právne posúdenie veci súdom prvej inštancie v predmetnom konaní však nejde. Súd prvej inštancie správne aplikoval príslušné právne predpisy na zistený skutkový stav.

28. Judikatúra súdov, vrátane európskeho súdu nevyžaduje, aby na každý argument strany bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia (porovnaj rozsudok Georgiadis proti Grécku z 29.05.1997, sťažnosť č. 21522/93, Zbierka rozsudkov a rozhodnutí 1997 - III.). Odvolací súd preto so zreteľom na vyššie uvedené nepovažoval za potrebné zaoberať sa aj ostatnými odvolacími námietkami.

29. Z týchto dôvodov odvolací súd považoval odvolanie žalovaného čo do výroku o určenie neprijateľnosti zmluvnej podmienky v časti poplatku zodpovedajúcemu 2/3 nákladov za nedôvodné, a preto rozsudok súdu prvej inštancie v uvedenej časti ako vecne správny potvrdil postupom podľa § 387 ods. 1 CSP.

30. K vznesenej námietke premlčania uplatnenej žalovaným až v podaní zo dňa 12.06.2017, ktoré bolo súdu doručené 14.06.2017 odvolací súd uvádza, že námietku premlčania je nutné náležite vyhodnotiť, hoci bola uplatnená až v odvolacom konaní. Aj keď teda prvoinštančný súd vo veci správne zhodnotil skutkový stav, jeho rozhodnutie v časti o povinnosti žalovaného zaplatiť žalobkyni sumu 586 eur s prísl. vzhľadom na vznesenú námietku premlčania bolo nutné zrušiť.

31. Úlohou súdu prvej inštancie bude v ďalšom konaní vyhodnotiť žalovaným vznesenú námietku premlčania. Ak zistí, že uplynula premlčacia doba (či subjektívna alebo objektívna) rozhodne prihliadnúc na ňu, ak neuplynula, vyhodnotí ju ako nedôvodnú. K otázke premlčania už je rozsiahla judikatúra, lebo sa ňou zaoberali súdy všetkých stupňov.

32. V novom rozhodnutí rozhodne prvoinštančný súd aj o všetkých trovách konania.

33. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Prešove v pomere 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Podľa § 420 CSP, dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

Podľa § 421 ods. 1 CSP, dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Podľa § 421 ods. 2 CSP, dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n).

Podľa § 423 CSP, dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné.

Podľa § 424 CSP, dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané.

Podľa § 427 ods. 1 CSP, dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

Podľa § 427 ods. 2 CSP, dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde.

Podľa § 428 CSP, v dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh).

Podľa § 429 ods. 1 CSP, dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

Podľa § 429 ods. 2 CSP, povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa.